

Barmhartig leven in crisistijd

Aan de slag

met de extra's rond de podcasts over de Zeven Werken van Barmhartigheid

Materiaal, tips en suggesties

De Zeven Werken van Barmhartigheid vormden eeuwenlang een belangrijk onderdeel van de cultuur. Vergeten zijn ze nooit, maar in sommige tijden komen ze opeens weer als nieuw voor het voetlicht. Door zeven podcasts bijvoorbeeld. Door een pandemie zoals die van dit moment, veroorzaakt door COVID-19.

In de podcasts worden de werken van barmhartigheid belicht vanuit het denken van Dietrich Bonhoeffer. Hier is allerlei extra's te vinden, vanuit de wereld van de cultuur: beeldende kunst, muziek, gedichten, liederen etc. etc. Het zijn stuk voor stuk schijnwerpers op *barmhartigheid*, hoe dat ging, hoe dat gaat en hoe het zou kunnen.

Hoe ga je hiermee aan de slag?

Bekijk per podcast en dus per onderwerp wat er wordt aangereikt. Maak een keuze uit dat wat jou aanspreekt en neem er dan even de tijd voor. Het boeiende is dat je door een afbeelding, muziek, een gezongen tekst, een poëtische tekst op een andere manier wordt aangesproken, beeldend, zintuiglijk, associatief.

Daarnaast zijn er ook enkele algemene opdrachten en/of werkvormen.

Hoe je aan de slag gaat is aan jou. Het verzamelen van al dit materiaal was in ieder geval een feest. En niet alleen dat – het zette aan het denken, werkte verrijkend. Hopelijk werkt dat ook zo bij jou, bij jullie!

PS:

er is veel meer rond dit onderwerp te vinden. Een stripverhaal van Suske en Wiske bijvoorbeeld (De zeven snaren), veel meer beeldende kunst

(bijvoorbeeld van Willem Zijlstra, of beeldhouwwerk rond het portaal van de Münster te Basel), handreiking voor symbolisch schikken

(<http://www.symbolischschikken.nl/werken-van-barmhartigheid/>).

Zoeken via google? Gebruik dan behalve de Nederlandse term ook de Engelse, Duitse, Franse etc.

Gedicht De Zeven Werken van Barmhartigheid

Dichter Menno van der Beek schreef speciaal voor dit project een reeks van zeven kwatrijnen – vierregelige gedichten.

Vanaf de derde podcast opent het overzicht met de bijbehorende delen van het gedicht. Daarnaast kan het ook als geheel worden gelezen.

Je eigen kunstwerk

Deze opdracht is niet aan leeftijd gebonden.

Verzamel aan de hand van de podcasts materiaal uit de actualiteit: foto's en teksten uit de media. Maak daar een collage van. Je kunt er teksten tussen schrijven, uitspraken die je hoort, woorden die bij jezelf opkomen.

Wat heb je nodig? Een groot stuk papier (minimaal A3), eventueel een schaar (maar scheuren kan ook), lijm, een printer. En verder alles waarmee jij je kunstwerk wilt maken.

Maak een vlog

Deze opdracht is speciaal voor jeugdgroepen, catechisatie en gezinnen met tieners

Maak samen een filmpje over de Zeven Werken van Barmhartigheid, waarin je laat zien hoe je Jezus' opdracht in deze tijd kunt uitvoeren. Je mag helemaal zelf invullen hoe je dat doet. Denk aan het uitbeelden van situaties, een vlog of een interview (met mensen die hulp nodig hebben of organisaties die hulp bieden, denk aan asielzoekers of vluchtelingenwerk, een dakloze, stichting Present). Je filmpje mag gaan over alle 7 werken van barmhartigheid of één waarvan jullie denken dat die nu het meest belangrijk is.

Denk eerst goed na waarover je filmpje moet gaan en wat je daarin duidelijk wilt maken. Verdeel dan de taken: Wie bedenkt het script? Wie neemt het op? Wie monteert? Je kunt er ook voor kiezen om alle 7 werken van barmhartigheid te verdelen, dan maakt iedereen van jullie een filmpje en monteert je de losse filmpjes later aan elkaar.

Veel succes en we zijn benieuwd naar het resultaat!

*Want toen ik honger had, gaven jullie mij te eten,
toen ik dorst had, gaven jullie mij te drinken
Toen ik een vreemdeling was, namen jullie mij in huis
Toen ik naakt was, gaven jullie mij kleren.
Toen ik ziek was, zochten jullie mij op.
Toen ik gevangen was, kwamen jullie naar mij toe.
Mattheus 25:35-36 (Bijbel in Gewone Taal)*

Wil je wat voorbeelden zien? Kijk dan hier:

- <https://www.youtube.com/watch?v=poPEaXF9KmM>.
- Of: <https://www.youtube.com/watch?v=9R84k5nA0nY>
- Of: <https://www.youtube.com/watch?v=3GTWJfi18p8>

Maak je eigen tentoonstelling

Heb je veel lego? Playmobil misschien? Poppen?

Kun je dan de Zeven Werken van Barmhartigheid maken? Zet ze naast elkaar mooi neer. Of: als je iets vaker nodig hebt, doe dan eerst het ene Werk, maar er een paar foto's van, en ga dan naar het volgende werk. Van alle foto's kun je misschien wel een filmpje maken.

Vraag

De Zeven Werken van Barmhartigheid gaan terug op Matteüs 25. Toch worden er daar maar zes genoemd. De zevende, het begraven van de doden, is later toegevoegd. Het onderwerp was niet willekeurig. In de Bijbel stond ook het boek *Tobit*, een *deuterocanoniek* boek, en daarin werd het begraven van de doden benadrukt. Er was ook een actuele aanleiding, want de tijd waarin dit gebeurde (1207) was een tijd van veel besmettelijke ziekten. Het begraven van doden was daardoor een linke activiteit.

En dan nu de vraag: Is er ook in onze tijd aanleiding voor een nieuw Werk van Barmhartigheid?

Denk daar zelf eerst over na. Kijk pas daarna naar deze voetnoot¹

Gemeenteproject

Podcasts met alle extra's zijn ook heel goed bruikbaar als gemeenteproject. Dat kan door per keer de podcast te beluisteren en vervolgens met een keuze uit de extra's. Of werk met het boekje ten grondslag ligt aan de zeven podcasts.²

¹ Paus Franciscus stelde in 2015 een achtste Werk van Barmhartigheid voor: zorg voor de schepping. Daarover lees je hier: <https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=680&nws=3613>. Of hier: https://nl.wikipedia.org/wiki/Laudato_Si%27

² Arthur Alderliesten, *Barmhartig leven. Met reflecties vanuit het leven en werk van Dietrich Bonhoeffer*. Buijten en Schipperheijn 2016.

Vieringen

In de serie met handreikingen voor thuisvieringen, *In Mijn Naam...*, biedt aflevering 15 een opzet voor zeven vieringen rond de zeven podcasts. Deze handreiking is [hier](#) te vinden.³

---

³ <https://www.steunpuntliturgie.gkv.nl/in-mijn-naam/>